

Wit van superioriteit
menselijke ind

①

Report erbij!

- ① gw. pastoraat / Welke werl / geestel. verzorg.
- ② intentie ~~maakt~~ Eerden
- ③ intentie gemeente den Hov.

Generale Diakonale Raad, 5 januari 1996

Sinds 1979

afnemend predikant

dH. werl

Inleiding: predikant PCS, werkzaam in het HvB Oranjestad
voorzitter Exodus

studieopdracht nazorg: rapport 'in de gevangenis geweest'
gemeenteraad; welzijnsportefeuille.

bijzonder erkentelijk voor uw uitnodiging vanavond iets te
vertellen over gevangenispastoraat, nazorg voor exgedetineer-
den, en de betrokkenheid van de kerken. Zit + Videoband

Casus

1. het gevangenispastoraat. de kerk in de gevangenis. / gv

1.1 Inleiding

GV in hvb's, gevangnissen, tbs, jeugdinst.

verschil hvb - gevangenis

Binnen de inrichtingen justitie hulpverlening uiteenlopende
aard: recl. psycholoog, arts, SKW (onderwijs, sport, crea,
bibliotheek). ook gv

Temidden van deze hulpverlening is ook de g.v. aanwezig: RK.,
Prot, HV, Joods, Moslim, Hindoe.

Om iets te begrijpen vd. betekenis van het justitiepastoraat
is het nodig iets te weten over de situatie van de detentie.

1.2 De situatie van de detentie:

detentie is het "geschieden van excommunicatie"

daarbinnen: veelsoortige geslotenheid.

Te goed / Kiri deun

① zeer beperkt contact met buitenwereld. Relaties.

② cultuur op de vleugel is gesloten cultuur, machocul-
tuur.

③ meest aangrijpende geslotenheid: velen zijn gesloten

naar de toekomst

naar de toekomst.

*Kan, arm - emotioneel, sociaal,
mededogend*

(casus)

Er is sprake van een meervoudige problematiek.

Samengevat gaat het om achterstanden in de persoonlijke ont-
wikkeling en het ontbreken van maatschappelijke voorwaarden.

In het rapport is over deze problematiek een uitvoerige om-
schrijving gegeven. *Citeren !!*

Levensverhalen van gedetineerden laten zien dat velen zich met
hun leven in een viciëuze cirkel bevinden. Er is een zorgwek-
kend recidivepercentage.

Naar cijfers van het centraal bureau voor de statistiek is 75%
van de veroordeelden meer dan 1x veroordeeld.

Ik kom dan nu op de betekenis van het justitiepastoraat.

Velen hebben buiten geen contact met de kerk. Ze staan in
feite vaak los van elk samenlevingsverband. Ze leven in de

marge van de samenleving. *!! kerk contact met de*

Ingesloten zijn roept veel levensvragen op. *gemarginaliseerde*

Zin van het leven.

Twijfel.

Angst.

Onzekerheid.

Relaties.

Vragen over verleden en toekomst.

In persoonlijke levensgeschiedenissen, in geloof en levensbe-
schouwing, wordt gezocht naar aanknopingspunten, naar verha-
len, naar waarden, naar symbolen, naar ervaringen, die als
krachtbron voor het leven kunnen dienen en die er draagkracht
aan kunnen geven.

Het gaat erom een verdieping te zoeken, het leven vitaler te

maken, en zo versterkend te werken om de zorg om het eigen leven en het leven van anderen aan te kunnen.

Het leven wordt vanuit het innerlijk opgebouwd. !!!!!!

De vormgeving van het pastoraat

Kerkdienst: Halve cirkel, gewone liturgie: zingen, bidden, lezen uit de bijbel, grote belangstelling voor het evangelieverhaal, Zegen.

Symboolgevoeligheid. - foto van omc. / keuren en het sacrament van de koffie en de speculaas. geluksdoosje

wezenlijk is de deelname van vrijwilligers van buiten. Betelem

- 1 genadeverkondiging
- 2 befichaming binnen en buiten
- 3 doorbreken isolement
- 4 ondersteuning en versterking pastoraat
- 5 betekenis herkenbare personen
- 6 hun gaan is getuigenis
- 7 gemeenschapsbeleving. Geloven met gevangenen.

foto vrynpops
ind. / oert.
Houwen

gespreksgroep ... zedus Jesus Marie Koning t' d' armen

individueel pastoraat Relofre

diakonaat door gevangenen: sch. wege niet vryfentel van de drent in de welen

speelgoedproject,

telefoon: iemand die belde en zei: heb ik goed begrepen dat u eigenlijk van ons als diakonie verwacht dat we proberen gedetineerden in te schakelen om iets voor de zieken te doen?

kerststukjes voor chronisch zieken.

Inzet van het pastoraat

Twee aspecten noemer:

- gedetineerde in zijn persoon-zijn versterken; meer dan delict waarvoor je bent ingesloten. *Krentebollen*
- asielfunctie pastoraat.

In de gevangenis ontbreekt het in veel opzichten aan veiligheid en geborgenheid.

In de ontmoeting met de pastor mag iemand ongeremd uitspreken wat in hem omgaat: al zijn kwetsbaarheid; wat geen oor heeft gehoord en wat geen oog heeft gezien.

2. De basis van het justitiepastoraat

- rapport: - wettelijk
- existentieel
- identiteitsgebonden

- theologische basis:

- matth. 25: ik ben in de gevangenis geweest en gij zijt tot mij gekomen.

- hebr. 13:3: gedenkt de gevangenen als medegevangenen.

Bedenken is heilswoord. I.t.t. vergeten en wegwissen.

Stukbreekt op de feiten: nieuw leven. *Heelheid v/h leven*

Het gaat om centrale motieven van de bijbelse boodschap.

Als medegevangenen: het is een correlatief ^{is} als. Het scheidt een relatie van wederkerigheid. Tegenover het geschieden van excommunicatie geschieden van communicatie.

De gemeente van Christus kan de gemeenschap niet verbreken.

Justitiepastoraat: integraal onderdeel van gemeentezijn.

Integreren in gemeente.

3. Nazorg

- De kerk daarbinnen van betekenis, kan ook in de nazorg van

betekenis zijn. Daarvoor draagt de kerk ook een verantwoorde-
lijkheid.

Rapport geeft daarvoor een aantal gronden.

- de aanwezigheid binnen
- behoefte gedetineerden
- aard van de problematiek
- de mogelijkheden die de kerken dragen als brede samenlevingsverbanden.
- betekenis die het heeft voor de kerken zelf
- ontwikkeling van nazorgprojecten in het land.

*zie verwachting
vrijwilligen
die in oerleer
hart ervaren*

nazorgbehoefte

Enquete onder justitiepastores heeft laten zien dat een groot
deel van de exgedetineerden behoefte heeft aan enigerlei vorm
van nazorg.

Uiteraard moet daar al een begin mee worden gemaakt tijdens de
detentie. In feite komt die nazorg neer op perspectiefvergro-
ting na de detentie. Het rapport omschrijft wat nodig is.

- projecten met een samenhangend begeleidingsaanbod. (ik kom daar later op terug). *leegdeurpelij individuele spreng*
- een steunende omgeving. *visuele*
- verandering van maatschappelijk klimaat
- aansluiting bij bestaande hulpverleningsmogelijkheden.

vanuit justitiepastoraat hebben zich verschillende nazorgpro-
jecten ontwikkeld

Model Exodus

Exodus 15 jaar geleden ontstaan. Begonnen als klein aanloop-
project. Uitgegroeid tot een omvangrijk nazorgprogramma.

- 1 Huis
- 2 Rool
- 3 Anunt
- 4 Wille
- 5 Ad.
- 6 Activi
- 7 Sweek
- 8 Bp
- 9 Bp

In de afgelopen jaren zijn bij Exodus 5 projecten van opvang en begeleiding ontwikkeld. Ik duid die in het kort aan:

① In de eerste plaats is er een Huis voor Begeleid Wonen in Den Haag dat plaats biedt aan 16 bewoners. Ook in Utrecht is een Exodus huis, dat plaats gaat bieden aan 8 bewoners. Dit wordt binnenkort geopend.

Al tijdens de detentie kan een gedetineerde zich voor het woon-werkprogramma opgeven. Er vindt een grondige intakeprocedure plaats, waarbij vooral gekeken wordt naar de problematiek en de motivatie.

Als een bewoner tot het programma wordt toegelaten wordt een individueel begeleidingsprogramma opgesteld. Belangrijk is de samenhang in de begeleiding. Deze bestaat uit 4 facetten: wonen, werken, welzijn en zingeving.

Begeleiding dus op het geheel van iemands levenssituatie. Het programma is praktisch van aard en richt zich op zelfstandig maatschappelijk functioneren. Er is een duidelijke structuur, gebaseerd op afspraken en sancties op het niet nakomen daarvan. Wekelijks zijn er controles op het gebruik van soft- en harddrugs. Bij het begeleidingsprogramma is een belangrijk onderdeel dat familiecontacten waar mogelijk worden hersteld en bij de begeleiding betrokken.

② Het tweede onderdeel is de fietsenmakerij. Dit is een werkervaringsproject dat met het huis voor begeleid wonen is verbonden. In de fietsenmakerij werken de bewoners de eerste twee maanden van hun verblijf in huis. Het is vooral bedoeld om te leren samenwerken. En om structuur en dagritme op te bouwen en daarmee een basis te leggen voor een opleiding of een arbeidsplaats.

7

3. In de derde plaats is er een Open Huis als eetcafe. Het Open Huis is een laagdrempelig ontmoetingscentrum waar met 5 dagen per week rondom de maaltijd terecht kan. Er zijn mogelijkheden voor gesprek, ontmoeting en ontspanning. Het wordt geheel gerund door vrijwilligers. Per dag zijn er zo'n 25 a 30 bezoekers. Dit zijn niet alleen exgedetineerden, maar ook

anderen die behoefte hebben aan contact. *Pastorale contacten kunnen worden getroffen*

4. In de vierde plaats zijn er de Exodus kerkdiensten. Deze diensten worden 4x per jaar in de haagse Julianakerk gehouden. Ze worden bezocht door bewoners en oud-bewoners, exgedetineerden, vrijwilligers, beroepskrachten, sympathisanten en bezoekers van het eetcafe. Per keer zijn er zo'n 300 a 350 kerkga-
gers.

Voorgangers zijn RK en Prot. pastores van het gevangeniscom-
plex Scheveningen. *Toenemend met herleid door mensen uit marj's de groep*

5. Het vijfde project is de trajectbemiddeling naar arbeid. *Woning*
de bemiddeling
Exodus en het NCW/VNO hebben een samenwerkingsovereenkomst. Van de kant van het NCW/VNO betekent dit dat zij de bij hen aangesloten werkgevers stimuleren werkervaringsplaatsen of arbeidsplaatsen voor exgedetineerden beschikbaar te stellen. Vanuit Exodus wordt contact met potentiele werkgevers opgeno-
men. Er vindt bemiddeling plaats op maat. En ook in de begin-
periode van het werk wordt door Exodus begeleiding gegeven. Deze samenwerking tussen welzijnsinstellingen en werkgevers is tot op heden uitermate succesvol gebleken.

De meeste bewoners van Exodus krijgen een werkervaringsplaats, een Melkertbaan, een tijdelijk contract, een tijdelijk con-
tract uitlopend op een vaste verbintenis.

Voor deze toeleiding naar werk is bij Exodus een trajectbege-

leider aanwezig. Momenteel wordt deze begeleiding naar werk door Exodus in samenwerking met de reclassering uitgevoerd. Naast de contacten met werkgevers zijn er ook contacten met woningcorporaties. Daaruit komen woningen beschikbaar.

Op deze wijze kan in samenwerking tussen organisaties van welzijn, wonen en werken een samenhangend begeleidingsprogramma een spits vinden in een concreet maatschappelijk bestaan.

Een belangrijke inzet bij de begeleiding is het werken aan maatschappelijke integratie. Familiecontacten noemde ik al. Verder wordt gezocht naar verenigingen op het gebied van sport en ontspanning, en er wordt begeleiding gegeven in de richting van instanties als de sociale dienst en arbeidsbemiddeling, scholing, verslavingszorg en gemeentelijke kredietbank in verband met schuldsanering. Er is een goede samenwerking met de reclassering en andere hulpverleningsinstellingen.

In de filosofie van Exodus is belangrijk ^{noeuv} dat het werk geïntegreerd is in de kerken. Kerken zijn nog steeds belangrijke samenlevingsverbanden die mede als dragers en kaders kunnen dienen voor resocialisatie van exgedetineerden. Er is dan ook altijd veel informatie gegeven in de kring van de kerken.

Catecheseprojecten, voorlichtingsbijeenkomsten ^{met} ~~in~~ kerkraden, diakonieën en op gemeenteavonden, thematische kerkdiensten, bezoeken van gemeenteleden aan kerkdiensten en de Exodusprojecten, diakonale dagen in Exodus.

Op deze manier ontstaat beleidsmatige en daadwerkelijke betrokkenheid op de projecten. En op deze manier kan ook tot ontwikkeling worden gebracht dat professionele hulpverlening niet op zichzelf bestaat, maar een draagvlak heeft in de

samenleving.

Het gaat bij de opvang van exgedetineerden enerzijds om professionaliteit, maar anderzijds ook om het vinden van een nieuwe levensweg. Samen met anderen. En zo een zin kunnen geven aan het bestaan. *Daarom moet de samenleving erbij worden betrokken*

De financiën van Exodus

Kerken, gemeente Den Haag, reclassering, stichtingen en fondsen, particulieren.

Resultaten

programma heen: 70 totvult met mee kom (Incidentieel).

Allemoed kwam + opl.

FR

- Buurtbus.
- Med. Techni.
- Adm. Dienstbureau
- Koort Eetkef
- Tuini Schermerhoorn

Casus

Discussie

1. het med. werven van vrijwilligen (veel mogelijkheden tot participatie voor mensen die het in bestaande niet mee zien zitten)
 - just. part. project
 - reclass. project
 - netwerk vrijwilligen (ondersteun)
2. zelf deelnemen als discussie in just. part. / reclass.
3. project: kindertijd lychnen / Most dorp (info)
4. zelf / med. delen en eigen discussie projecten (financieel / ex. ga)
5. kindertijd financieel middelen
6. Bo Stimuleren eigen bereik locatie -> Antipool Jde Breure / Mhr. Hovelste / Mhr. D. Schen
7. Eigen reclass. project L.I.O / BKB
8. ondersteuning plannen
9. groepen pleats in de kern
- 10

De betrokkenheid van de kerken bij de nazorg

Om de betrokkenheid van de kerken bij de nazorg aan exgedetineerden op landelijk, regionaal en plaatselijk niveau te stimuleren, is vorig jaar de Interkerkelijke Stichting tot bevordering van nazorg aan Exgedetineerden opgericht. Deze stichting heeft tot doel om kerken te stimuleren de nazorg aan exgedetineerden tot integraal onderdeel van hun pastoraat en diakonaat te maken. Het kan daarbij om vele zaken gaan.

Coodinator wordt completeren 10 punten

- ① Bewustwording
- ② Deelname aan bestaande of te ontwikkelen nazorgprojecten
- ③ het beschikbaar stellen van financiële middelen
- ④ het deelnemen aan netwerken van vrijwilligers voor individuele opvang ter plaatse.
- 5. het creëren van openheid en toegankelijkheid van de eigen gemeenschap in ontmoeting, viering, pastoraat en diakonaat.
- 6. het stimuleren in en buiten de eigen kring van werkgevers en woningcorporaties.
- 7. het bevorderen dat het pastorale en diakonale kader ter plaatse bereid en in staat is zijn eigen outreachende rol in de nazorg te vervullen en daarbij beschikbare netwerken in te schakelen.

John Brune / Hans Douken

- ⑧ positief lijden lijden. *Moederly Ryncke* ← info
fui.
- ⑨ onderwijs princen
- ⑩ Mischelien van fideliteit ex-jed in eigen diocoonde wrel

Eindigen met een voorbeeld uit de precht by jegepen